DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)
24. januar 1991 *

I sag C-339/89,

angående en anmodning, som Tribunal de commerce de Paris i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

Alsthom Atlantique SA

mod

Compagnie de construction mécanique Sulzer SA,

adciteret: **Union des assurances de Paris,**

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-Traktatens artikler 2, 3, litra f), 34 og 85,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, T. F. O'Higgins, og dommerne G. F. Mancini og F. A. Schockweiler,

generaladvokat: W. Van Gerven
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

efter at der er afgivet indlæg af:

— Compagnie de construction mécanique Sulzer SA ved advokat Michel Normand, Paris,

* Processprog: fransk.

— Compagnie Union des assurances de Paris ved advokat Alain Tinayre, Paris,

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J. Currall, Kommissionens Juridiske Tjeneste, bistået af H. Lehman, fransk tjenestemand midlertidigt tjenestegørende i Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter der i retsmødet den 2. oktober 1990 er afgivet mundtlige indlæg af Compagnie de construction mécanique Sulzer ved advokaterne Normand og Holleaux, Paris, UAP og Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 14. november 1990,

afsagt følgende

Dom

1 Ved dom afsagt den 10. maj 1989, indgået til Domstolens Justitskontor den 3. november 1989, har Tribunal de commerce de Paris i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af EØF-Traktatens artikler 2, 3, litra f), 34 og 85, stk. 1.

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag mellem selskabet Alsthom Atlantique SA (herefter benævnt »Alsthom«) og selskabet Compagnie construction mécanique Sulzer SA (herefter benævnt »Sulzer«), hvorunder Sulzer har adciteret Union des assurances de Paris. Sagen drejer sig om, at de maskiner, som Sulzer har leveret til Alsthom, og som er monteret i to passagerskibe leveret til det nederlandske kompagni Holland American Tours (herefter benævnt »HAT«), ikke fungerer tilfredsstillende.

3 Et af hovedspørgsmålene for den nationale ret vedrører den franske code civil's artikel 1643, som har følgende ordlyd:

»Sælgeren hæfter også for skjulte mangler, han ikke havde kendskab til, medmindre han i det pågældende tilfælde har fraskrevet sig ansvaret.«

4 Den franske Cour de cassation har i sin praksis fortolket bestemmelsen således, at der består en uafkræftelig formodning for, at producenten eller den leverandør, som handler i erhvervsmæssigt øjemed, har kendskab til mangler ved salgsgenstanden. Formodningen kan kun afkræftes, såfremt der er tale om en kontrakt indgået med en erhvervsdrivende, som er specialiseret inden for samme område.

5 Alsthom har for den nationale ret nedlagt påstand om betaling af de omkostninger, selskabet har haft i forbindelse med reparationen af de skjulte mangler ved de af Sulzer leverede motorer. Sulzer har gjort gældende, at en retspraksis som den franske Cour de cassation's ikke findes i nogen anden medlemsstat, hvorfor den kan føre til konkurrencefordrejning og til begrænsning af de frie varebevægelser.

6 Da Tribunal de commerce de Paris fandt, at sagen rejste spørgsmål om fortolkning af EØF-Traktatens artikler 2, 3, litra f), 34 og 85 besluttede den at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal Rom-Traktatens artikler 2 og 3, litra f), sammenholdt med artiklerne 85, stk. 1 og 34, fortolkes således, at bestemmelserne er til hinder for, at en medlemsstat følger en retspraksis, som ved ikke at tillade leverandører, der handler i erhvervsmæssigt øjemed, at føre bevis for, at de ikke på leveringstidspunktet havde kendskab til, at de leverede varer var behæftet med mangler, afskærer disse leverandører fra at påberåbe sig artikel 1643 i den franske code civil, hvorefter de kan begrænse deres ansvar, såfremt de ikke havde kendskab til manglen, på samme måde som deres konkurrenter i andre medlemsstater ifølge de dér gældende lovbestemmelser?«

7 Vedrørende hovedsagens faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt parternes skriftlige indlæg for Domstolen henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

8 Indledningsvis bemærkes, at Traktatens artikel 2 beskriver Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs opgaver. Formålene i denne bestemmelse er knyttet til selve Fællesskabets eksistens og funktion, og gennemførelsen af formålene skal ske gennem oprettelse af et fælles marked og en gradvis tilnærmelse af medlemsstaternes økonomiske politik. Også virkeliggørelsen af de to sidstnævnte formål udgør en del af Traktatens væsentligste grundlag (jf. hertil dom af 29.9.1987, sag 126/86, Gimenez Zaera, Sml. s. 3697, præmis 10).

9 Disse formål, der danner grundlaget for oprettelsen af Fællesskabet, og som bl.a. skal fremme en harmonisk udvikling af den økonomiske virksomhed i Fællesskabet som helhed, kan ikke opfattes således, at de skaber retlige forpligtelser for medlemsstaterne eller rettigheder for borgerne. Borgerne kan derfor ikke påberåbe sig bestemmelserne i Traktatens artikel 2 for en national ret.

10 Gennemførelsen af en ordning, der sikrer, at konkurrencen inden for Fællesskabet ikke fordrejes, som omhandlet i Traktatens artikel 3, litra f), er et formål, der er uddybet i flere andre bestemmelser, som vedrører konkurrencereglerne (jf. bl.a. hertil Domstolens domme af 13.2.1979, sag 85/76, Hoffmann-La Roche, Sml. s. 461, og af 9.11.1983, sag 322/81, Michelin, Sml. s. 3461, præmis 29), herunder Traktatens artikel 85, som forbyder alle aftaler og alle former for samordnet praksis mellem virksomheder, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet.

11 Ifølge Domstolens faste praksis (jf. bl.a. dom af 1.10.1987, sag 311/85, Vereniging van Flaamse Reisbureaus, Sml. s. 3801, præmis 10) vedrører Traktatens artikler 85 og 86 forholdet mellem virksomhederne og ikke de af medlemsstaternes organer trufne foranstaltninger. Medlemsstaterne er dog ifølge Traktaten utvivlsomt forpligtet til ikke at indføre eller opretholde foranstaltninger, som kan ophæve den tilsigtede virkning af de nævnte artikler. Dette gælder blandt andet, hvis indgåelsen af karteller, der strider mod artikel 85, blev begunstiget eller forlenet med større gennemslagskraft i kraft af en national retspraksis.

12 I denne sag må det fastslås, at den uafkræftelige formodning om kendskab til mangler ved salgsgenstanden, som nævnes i forelæggelsesdommen, er udviklet i retspraksis for at beskytte køberen og således ikke kan fremme eller begunstige indgåelsen af aftaler, der er i strid med artikel 85.

13 Ifølge Traktatens artikel 34 er kvantitative udførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning forbudt mellem medlemsstaterne.

14 Traktatens artikel 34 tager ifølge Domstolens praksis kun sigte på foranstaltninger, hvis formål eller virkning særlig er at hindre eksporthandelen og således skabe forskelsbehandling mellem handelen på hjemmemarkedet i en medlemsstat og dens eksporthandel, således at der derved sikres den pågældende medlemsstats indenlandske produktion eller hjemmemarked en særlig fordel til skade for produktionen eller handelen i andre medlemsstater (jf. senest dom af 27.3.1990, sag C-9/89, Spanien mod Rådet, Sml. I, s. 1383, præmis 21).

15 Den i denne sag omhandlede praksis ved den franske Cour de cassation finder imidlertid uden forskel anvendelse på alle retshandler, der er undergivet fransk lovgivning, og har hverken til formål eller til følge særligt at begrænse eksporthandelen og således fremme den indenlandske produktion eller handelen på hjemmemarkedet. I øvrigt kan parterne i en international salgsaftale normalt frit træffe bestemmelse om, hvilket lands lovgivning, der skal lægges til grund ved bedømmelsen af kontraktforholdet og derved undgå at være underlagt fransk lovgivning.

16 Under henvisning til ovenstående må det præjudicielle spørgsmål besvares med, at EØF-Traktatens artikel 2, og artikel 3, litra f), artikel 34 og artikel 85, stk. 1, skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for, at en medlemsstat følger en retspraksis, som ved at forbyde leverandører, der handler i erhvervsmæssigt øjemed, at føre bevis for, at de ikke på leveringstidspunktet havde kendskab til, at det leverede var behæftet med mangler, afskærer disse leverandører fra at påberåbe sig nationale lovbestemmelser, hvorefter de kan begrænse deres ansvar, såfremt de ikke havde kendskab til manglen, på samme måde som deres konkurrenter i andre medlemsstater.

Sagens omkostninger

17 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

vedrørende det præjudicielle spørgsmål, der er forelagt af Tribunal de commerce de Paris ved dom af 10. maj 1989, for ret:

EØF-Traktatens artikel 2, og artikel 3, litra f), artikel 34 og artikel 85, stk. 1, skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for, at en medlemsstat følger en retspraksis, som ved at forbyde leverandører, der handler i erhvervsmæssigt øjemed, at føre bevis for, at de ikke på leveringstidspunktet havde kendskab til, at det leverede var behæftet med mangler, afskærer disse leverandører fra at påberåbe sig nationale lovebestemmelser, hvorefter de kan begrænse deres ansvar, såfremt de ikke havde kendskab til manglen, på samme måde som deres konkurrenter i andre medlemsstater.

O'Higgins Mancini Schockweiler

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 24. januar 1991.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

T. F. O'Higgins
Formand for Anden Afdeling